

Brüsszel, 2017. június 1.
(OR. en)

9901/17

Intézményközi referenciaszám:
2015/0287 (COD)

JUSTCIV 137
CONSUM 246
DIGIT 157
AUDIO 84
DAPIX 224
DATAPROTECT 111
CULT 83
CODEC 968

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	a Tanács
Előző dok. sz.:	9641/17 + ADD 1
Biz. dok. sz.:	15251/15
Tárgy:	Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól (első olvasat) – Általános megközelítés

I. BEVEZETÉS

A Bizottság 2015. december 9-én, az európai digitális egységes piaci stratégia¹ részeként benyújtotta a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelvre (a továbbiakban: a javasolt irányelv; az irányelv) irányuló javaslatot.

A javaslat az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikkén alapul, ezért a rendes jogalkotási eljárás vonatkozik rá.

¹ 8672/15.

A javasolt irányelv célja, hogy hozzájáruljon az egységes piac jobb működéséhez, azáltal, hogy összehangoltabb keretet vezet be a digitális tartalom szolgáltatására és digitális szolgáltatások nyújtására vonatkozóan a szolgáltató és a fogyasztó közötti szerződéseket szabályozó uniós szerződésjogi szabályok terén, különösen a digitális tartalom vagy digitális szolgáltatás hibás teljesítése, illetve a tartalomszolgáltatás vagy szolgáltatásnyújtás elmulasztása esetén a fogyasztó rendelkezésére álló jogorvoslatra vonatkozó szabályokat illetően. A javasolt irányelv célja a magas szintű fogyasztóvédelem és a nagyobb jogbiztonság biztosítása, hogy ezáltal az európai fogyasztók nagyobb bizalommal vásároljanak más országokból, a vállalkozások, különösen a kis- és középvállalkozások (a továbbiakban: kkv-k) számára pedig könnyebbé váljon az EU-szerte való értékesítés.

A javaslatról a Tanács (Bel- és igazságügy) 2016 márciusában (6150/16), júniusában (9768/16) és decemberében (14827/16) tartott irányadó vitát. 2017. márciusában a Tanács (Bel- és igazságügy) jelentést kapott az addig elért eredményekről (7429/17).

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2016. április 27-én elfogadta az irányelvjavaslattal kapcsolatos véleményét.

A máltai elnökség elismerte, hogy a javaslat fontos szerepet tölt be a digitális egységes piaci stratégia keretén belül, amely a Tanács számára prioritást jelent.

A Tanács (Bel- és igazságügy) által 2016 júniusában jóváhagyott politikai iránymutatás (9768/16), valamint a Tanácsban (Bel- és igazságügy) 2016 decemberében folytatott irányadó vita eredményei alapján a polgári jogi munkacsoport (szerződési jog) intenzíven folytatta a javasolt irányelvvvel kapcsolatos tárgyalásokat.

A polgári jogi munkacsoport (szerződési jog) megbeszélései nyomán elért jelentős előrelépésre tekintettel az elnökség úgy véli, hogy a javasolt irányelv cikkeinek, illetve számos fontos preambulumbekzdésnek a szövegére vonatkozóan megérett az idő az általános megközelítés elfogadására. Bár a leendő irányelv cikkeinek és bizonyos preambulumbekzdéseinek szövegével (lásd e feljegyzés mellékletét) kapcsolatban úgy tűnik, sikerült általános egyetértésre jutni, a fennmaradó preambulumbekzdések további megbeszéléseket igényelnek, és azok az általános megközelítés Tanács általi jóváhagyását követően lesznek majd véglegesíthetők.

A Coreper 2017. május 31-én általánosságban támogatta az elnökség által kidolgozott kompromisszumot (a kompromisszumos csomag fő elemeit e feljegyzés mellékletében ismertetjük), és úgy döntött, hogy az e feljegyzés 1. kiegészítésében foglalt kompromisszumos szöveget benyújtja a Tanácsnak (Bel- és Igazságügy), hogy azt a Tanács mint általános megközelítést a 2017. június 8–9-i ülésén jóváhagyhassa.

A kompromisszumos szöveg elemeinek együttesére olyan átfogó csomagként kell tekinteni, melynek célja, hogy olyan, jól kiegyensúlyozott rendszer jöjjön létre, amely egyrészt magas szintű fogyasztóvédelmet biztosít, másrészt pedig vállalkozásbarát környezetet teremt az uniós vállalkozók számára. A kompromisszum emellett kényes egyensúlyt teremt a tagállamok eltérő álláspontjai között.

II. KONKLÚZIÓ

Figyelembe véve e kényes egyensúly fenntartásának fontosságát, felkérjük a Tanácsot, hogy

- a) az általános megközelítés e feljegyzés 1. kiegészítésében foglalt tervezetét kompromisszumos csomagként hagyja jóvá;
- b) nyugtázza, hogy a többi preambulumbekzdés véglegesítésére a Tanács ülését követően minél előbb sor fog kerülni szakértői szinten;
- c) nyugtázza, hogy ez a szöveg lesz az alapja az Európai Parlamenttel az első olvasatbeli megállapodás céljából folytatandó tárgyalásoknak.

A KOMPROMISSZUMOS CSOMAG FŐ ELEMEI

A. Hatály

a) Személyes adatok

Tekintve, hogy az új üzleti modellekben a személyes adatok megnövekedett értéket képviselnek, a megbeszélések korai szakaszától kezdve általános felfogás volt, hogy a fogyasztó számára a hibás teljesítés vagy a tartalomszolgáltatás, illetve szolgáltatásnyújtás elmulasztása esetén nem csak abban az esetben kell jogorvoslati lehetőséget biztosítani, amikor a fogyasztó a szerződés értelmében vételárat fizet a digitális tartalomért vagy digitális szolgáltatásért, hanem akkor is, ha a szerződés értelmében a fogyasztó személyes adatokat bocsát a szolgáltató rendelkezésére. Ezzel együtt a megbeszélések során mindvégig hangsúlyt kapott, hogy el kell kerülni a személyes adatok védelméről szóló uniós jogszabályokkal, különösen a uniós általános adatvédelmi rendelettel való mindennemű ütközést.

Mindezekre tekintettel, továbbá figyelembe véve a Tanács Jogi Szolgálatát², illetve az európai adatvédelmi biztos³ által adott írásbeli véleményt, az elnökség kompromisszumos szövegében a javasolt irányelv hatálya alá vonja a digitális tartalom szolgáltatására, illetve a digitális szolgáltatások nyújtására irányuló valamennyi szerződést, kivéve azokat az eseteket, amikor a fogyasztó sem vételárat nem fizet, sem nem ad ki személyes adatot a szolgáltatónak.

² 15287/16.

³ 7369/17.

A fogyasztók és a vállalkozások érdekei közötti egyensúly megteremtése érdekében sok delegáció tartotta fontosnak, hogy az irányelv hatálya ne terjedjen ki olyan helyzetekre, amelyekben a szolgáltató nem használja fel kereskedelmi célokra a fogyasztó személyes adatait. Ezért az elnökség kompromisszumos szövege szerint a javasolt irányelv nem lesz alkalmazandó akkor, ha a személyes adatokat a szolgáltató kizárólag a digitális tartalom szolgáltatásának, illetve a digitális szolgáltatás nyújtásának céljából kezeli, vagy kizárólag azért, hogy a rá vonatkozó jogi követelményeknek megfeleljen, és egyéb célokból vagy módon nem végez személyesadat-kezelést.

A kompromisszumos szöveg emellett egyértelművé teszi, hogy a digitális tartalom szolgáltatásának, illetve a digitális szolgáltatás nyújtásának keretében történő bármilyen személyesadat-kezelésnek a személyes adatok védelméről szóló uniós jogszabályok tiszteletben tartásával kell megvalósulnia, és hogy kollízió esetén a személyes adatok védelméről szóló uniós jog az irányadó.

b) Beágyazott digitális tartalom

Az olyan digitális tartalmat illetően, amely valamilyen termék részét képezi, méghozzá oly módon, hogy az adott áru az adott digitális tartalom nélkül nem lenne működőképes vagy nem tudná fő funkcióit betölteni („beágyazott digitális tartalom”), a delegációk többsége úgy vélte, hogy helyénvalóbb lenne az ilyen termékek és a beágyazott szoftver szolgáltatásának hibás teljesítése vagy a tartalomszolgáltatás elmulasztása esetén a fogyasztó jogorvoslati jogát az árukra vonatkozó szabályok alapján meghatározni.

Az elnökségi kompromisszum tehát kizárja a javasolt irányelv hatálya alól a beágyazott digitális tartalmat.

c) OTT szolgáltatások és a távközlési szabályokkal való kapcsolat

Tekintettel az új alkalmazások és digitális szolgáltatások változó piacára, amely a személyközi kommunikációra az interneten keresztül nyújtott, over-the-top (OTT) hírközlési és üzenetküldési szolgáltatásokat kínál, és tekintettel arra, hogy ezeket a szolgáltatásokat egyre több fogyasztó választja kommunikációs eszközként a hagyományos hírközlési szolgáltatások helyett, szükségesnek tűnt, hogy ezen újonnan megjelenő szolgáltatások tekintetében is gondoskodjunk a hatékony fogyasztóvédelemről.

Az elnökség kompromisszumos javaslata tehát tükrözi a munkacsoport által hozott azon szakpolitikai döntést, hogy a fogyasztók az OTT szolgáltatások tekintetében is élhessenek a javasolt irányelv által a tartalomszolgáltatás, illetve a szolgáltatásnyújtás elmulasztása és a hibás teljesítés esetén biztosított jogorvoslati lehetőséggel.

d) Szerződésomagok

Az olyan szerződésomagokat illetően, amelyek digitális tartalom szolgáltatására, illetve a digitális szolgáltatás nyújtására vonatkozó elemeket, valamint egyéb szolgáltatások vagy termékek nyújtására vonatkozó elemeket egyaránt tartalmaznak, az elnökség kompromisszumában azt javasolja, hogy az irányelv kizárólag a szerződésnek a digitálistartalom-szolgáltatásra, illetve a digitálisszolgáltatás-nyújtásra vonatkozó elemeire legyen alkalmazandó. A szerződésomag digitálistartalom-szolgáltatásra, illetve a digitálisszolgáltatás-nyújtásra vonatkozó részének felmondása esetén a szerződésomag egyéb elemeivel kapcsolatos esetleges jogkövetkezményekről a nemzeti jogban kell rendelkezni.

Ugyanakkor ettől eltérően, mivel a hagyományos hírközlési szolgáltatások területe már erősen szabályozott, az irányelvnek a (fogyasztónak a hosszú távú szerződések felmondásához való jogáról szóló) 16. cikke nem alkalmazandó abban az esetben, ha a szerződésomag hagyományos hírközlési szolgáltatások (számfüggő szolgáltatások) nyújtására vonatkozó elemeket is tartalmaz. Ilyen esetekben a szerződésomagokra az uniós hírközlési szabályok irányadók.

B. A teljesítés megfelelőségének kritériumai

A Tanács (Bel- és Igazságügy) 2016 júniusában és decemberében adott iránymutatásai alapján az elnökség kompromisszumában egyensúlyt teremt a *szubjektív* (vagyis a szerződésben kikötött) és az *objektív* (a jog által előírt) teljesítési megfelelőségi kritériumok között.

Az elnökségi kompromisszumos szöveg azt is világosan kimondja, hogy amennyiben a digitális tartalom vagy digitális szolgáltatás nem felel meg a harmadik felek jogainak, különösen a szellemi tulajdonhoz fűződő jogoknak, úgy az hibás teljesítésként kezelendő, továbbá elrendeli, hogy a harmadik felek jogainak megsértése esetén az irányelv által a hibás teljesítés esetére biztosított jogorvoslat alkalmazandó, kivéve ha a nemzeti jogszabályok a jogsértés következményeként a szerződés érvénytelenítését vagy felbontását írják elő.

C. Jogorvoslat

a) Jogorvoslat a tartalomszolgáltatás, illetve szolgáltatásnyújtás elmulasztása esetén

Tekintettel arra a célra, hogy a szolgáltatók és a fogyasztók érdekeit egyaránt védjük, a tartalomszolgáltatás, illetve szolgáltatásnyújtás elmulasztása esetén biztosított jogorvoslat az elnökségi kompromisszumban tartalmaz egy olyan fő kötelezettséget, amelynek értelmében a fogyasztónak második esélyt kell adnia a szolgáltatónak a digitálistartalom szolgáltatására, illetve a digitális szolgáltatás nyújtás nyújtására. Ez a kötelezettség ugyanakkor olyan biztosítékokkal egészül ki, amelyek lehetővé teszik a fogyasztó számára, hogy bizonyos helyzetekben anélkül mondja fel azonnali hatállyal a szerződést, hogy a szolgáltatónak második esélyt adna a tartalomszolgáltatásra, illetve szolgáltatásnyújtásra.

b) Jogorvoslat hibás teljesítés esetén

A különböző tagállami rendszerek tiszteletben tartására, valamint a fogyasztók és a szolgáltatók érdekei közötti méltányos egyensúly megőrzésének fontosságára tekintettel az elnökségi kompromisszumos szöveg – a bizottsági javaslattól eltérve – nem ír elő szigorú jogorvoslati hierarchiát a hibás teljesítés eseteire: ehelyett nagyobb rugalmasságot biztosít a különböző jogorvoslati lehetőségek (a megfelelő teljesítés biztosítása, árcsökkentés, szerződés felmondása) igénybe vételével kapcsolatban, azzal, hogy meghatározza az egyes jogorvoslatok igénybe vételének feltételeit.

D. A hibás teljesítés miatti szolgáltatói felelősség elévülése és a bizonyítási teher megfordulása

A hibás teljesítésért a szolgáltatót terhelő felelősség elévülési ideje és ehhez kapcsolódóan a bizonyítási teher megfordulásának időbeli korlátja tekintetében (9a. és 10. cikk) a tagállamok álláspontjai között óriási eltérések mutatkoztak. Az e rendelkezésekre vonatkozó elnökségi kompromisszumot ezért egy átfogó kompromisszumos csomag részeként kell tekinteni, amelynek célja, hogy a lehető legközelebb hozza egymáshoz a különböző álláspontokat, a delegációknak a csomag egyéb elemeivel kapcsolatos kompromisszumos készségére és engedményeire alapozva.

Mivel a jótállási, illetve az elévülési időre vonatkozóan a tagállamok nemzeti jogszabályai merőben eltérő fogalmakat használnak, az elnökségnek be kellett látnia, hogy kompromisszumában nem tud teljesen harmonizált szabályokat biztosítani ezen határidők kérdésében. Ezért tehát a javasolt irányelv célkitűzéseinek elérése érdekében az elnökség kompromisszumos szövegének 9a. cikkében azt írja elő (egyszerűbben kifejezve), hogy a hibás teljesítés esetén a szolgáltatót terhelő felelősség vonatkozásában a nemzeti jogszabályokban előírt bármely jótállási, illetve elévülési idő legalább két év kell, hogy legyen.

A bizonyítási teher megfordulása (10. cikk (1a) bekezdés) tekintetében egyes delegációk rövid, hat hónapos időszakot preferáltak, mások egy évet javasoltak, a delegációk egy harmadik csoportja pedig a 9a. cikkben szereplő kétéves időszakkal kívánta összehangolni a bizonyítási teher megfordulásának idejét: e különböző tagállami álláspontok közötti kompromisszumként az elnökség egyéves időszakot javasol.

E. Egyéb fogyasztói jogok

A 15. és 16. cikk elnökségi kompromisszumos szövege a digitális tartalom, illetve a digitális szolgáltatás szolgáltató általi módosítása esetén érvénybe lépő fogyasztói jogokról, illetve a hosszú távú szerződések fogyasztó általi felmondásának jogáról rendelkezik. E rendelkezések szintén fontos elemei a kiegyensúlyozott csomagnak, és a fogyasztókat védik attól, hogy olyan módosított vagy hosszú távú szerződés kösse őket, amelynek már nem kívánnak szerződő felei lenni.